

Update burn-out

Door de bomen het bos weer zien.

Stress

Langdurige stress

Burn-out

Wat is het verschil tussen burn-out klachten en een burn-out diagnose en waarom is dat zóóó belangrijk?

Wat is de kans dat mensen met burn-out klachten ook lang gaan verzuimen? En hoe kan je die groepen onderscheiden?

Waar moet een goede burn-out interventie aan voldoen?

Eugénie Oomes

Sociaal- en organisatie psycholoog
Menselijk gedrag vanuit veranderkunde

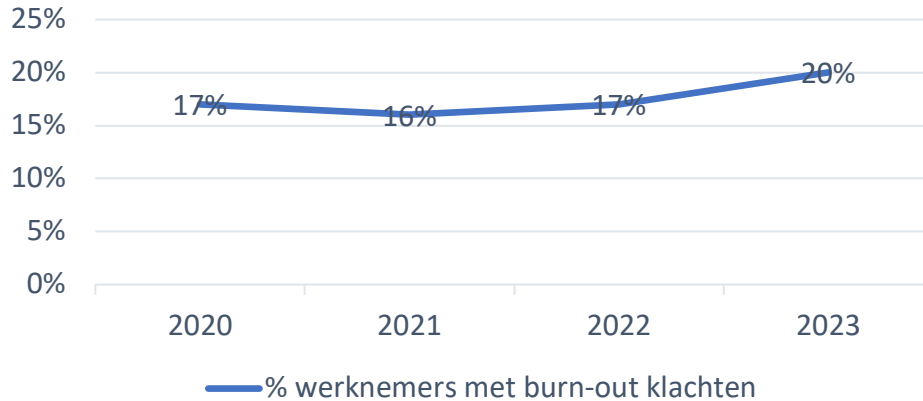
Adviseur arbeidsomstandigheden
Ondernemer   Cortisol-Manager
Grip op werkstress
Docent bij Hollands College

Universiteit
Leiden

% werknemers met burn-out klachten

De diagnose burn-out bestaat niet, zegt psychiater Christiaan Vinkers (42). Niet omdat de psychiatrie burn-outs niet kent – het komt niet aan bod in de opleiding en het staat niet in het psychiatrisch naslagwerk DSM-5. Maar omdat geen enkele arts een burn-out betrouwbaar kan vaststellen. 'De term wordt overal gebruikt. 16 dec 2022

Individu

Veerkracht

Vitaal

Zingeving

Gezond eten

Beweging

Motivatie

...

Organisatie

Werktempo

Rolduidelijkheid

Afwisselend werk

Uitdagend werk

Steun leidinggevende

Veiligheid
(sociaal en psychologisch)

Autonomie

Taakeisen

...

Wat is stress?

Stress is niets anders dan dat je lichaam jou in staat stelt om een uitdaging aan te kunnen.

STRESS = AANPASSING AAN UITDAGING

nu

waarschijnlijk alert
dimmer is een beetje aan

uitdagende klus

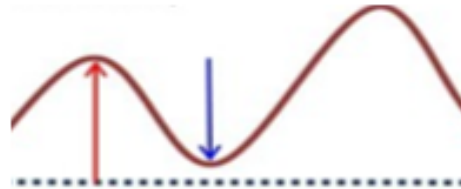
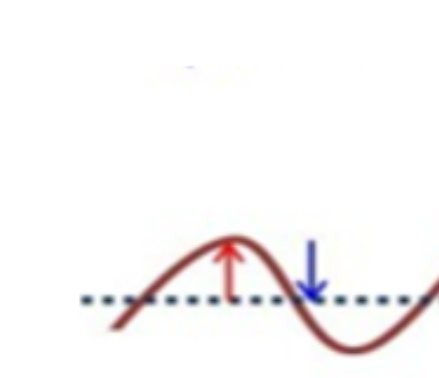
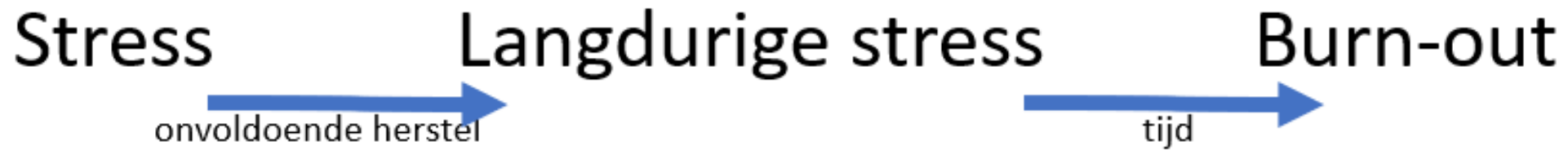
focus
dimmer voelt vol open

**net op tijd op de stoep springen voor een
aanstormende auto**

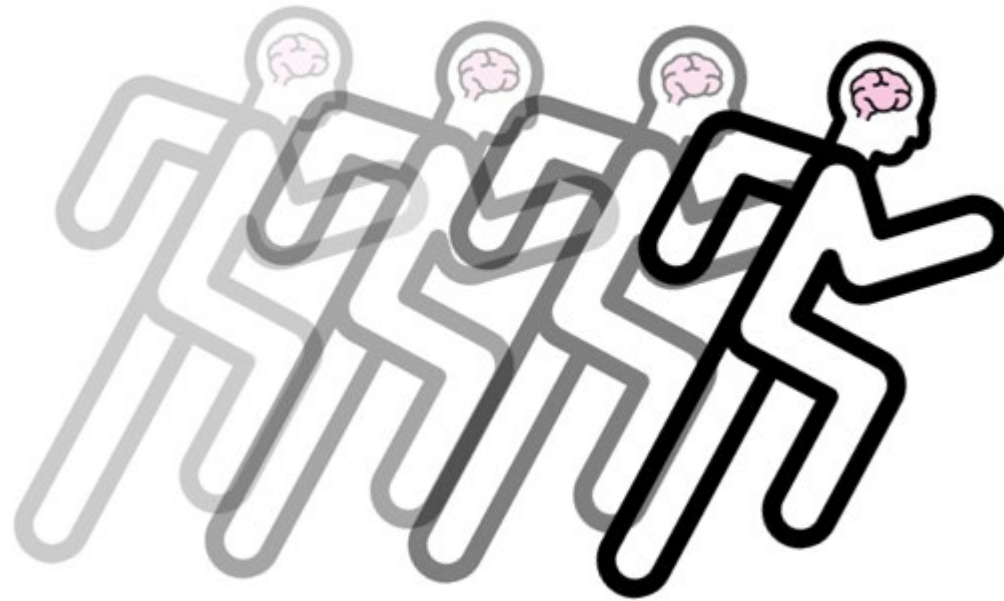
dimmer voluit open, er zit nog meer in

Wanneer is stress een risico

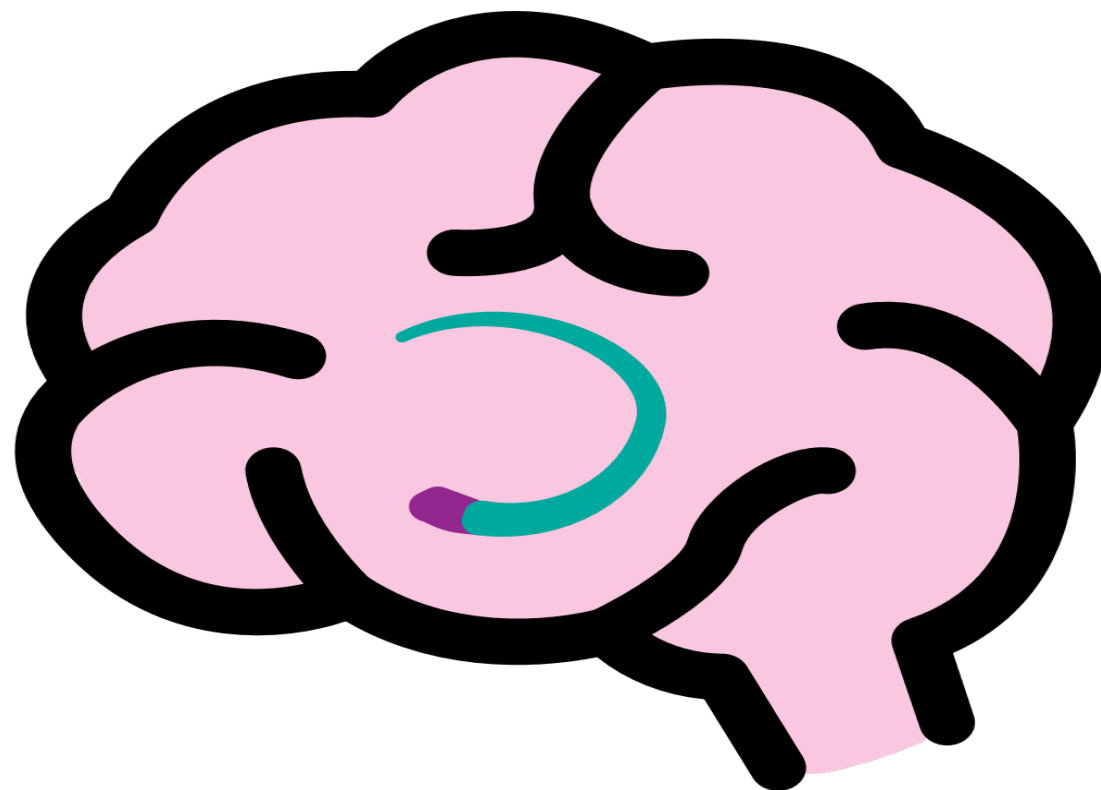

Dit is een stressor op zich.

GRIP OP
WERKSTRESS

Alarm???

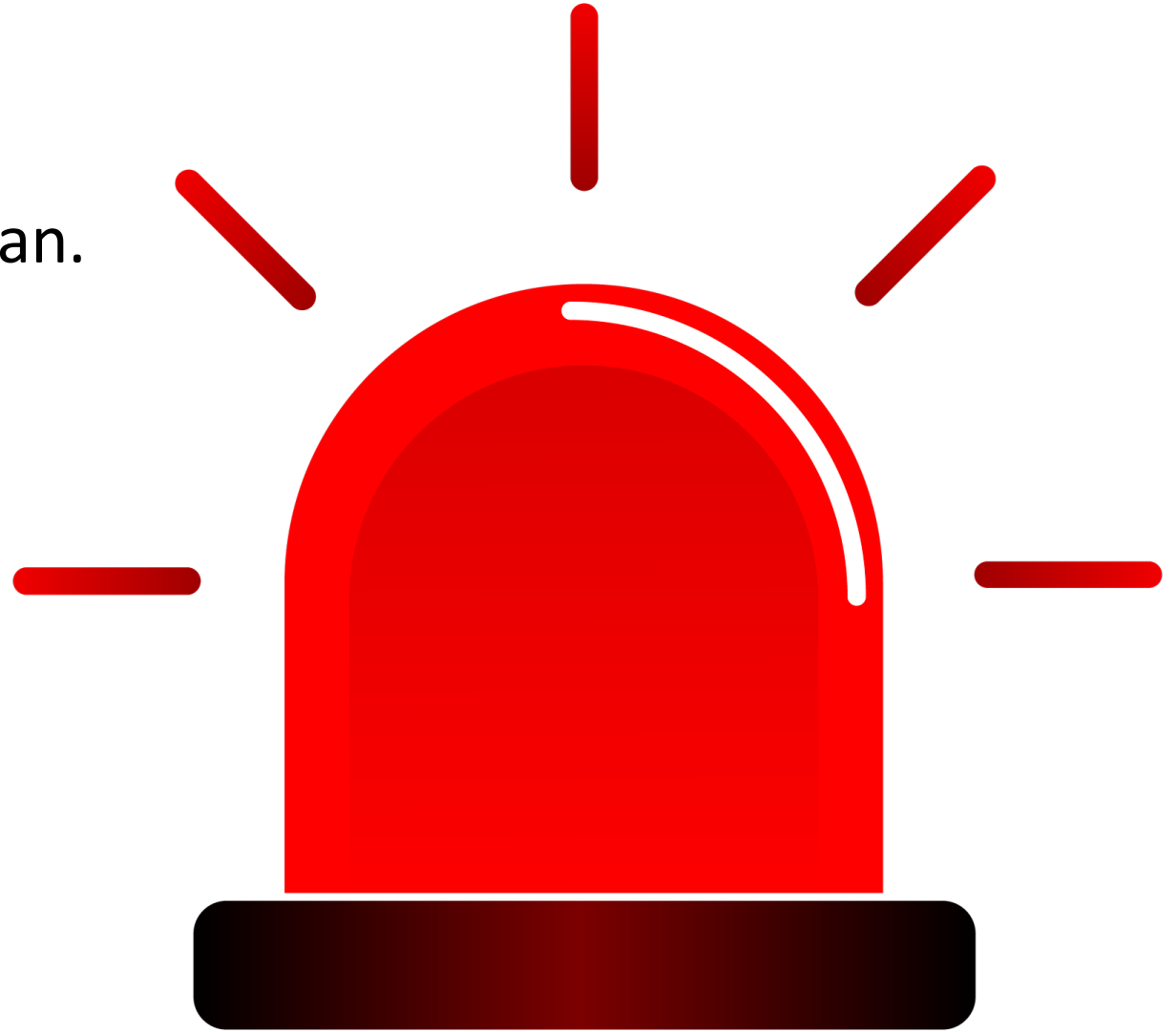

Alarm!!!

Bijniermerg maakt adrenaline aan.

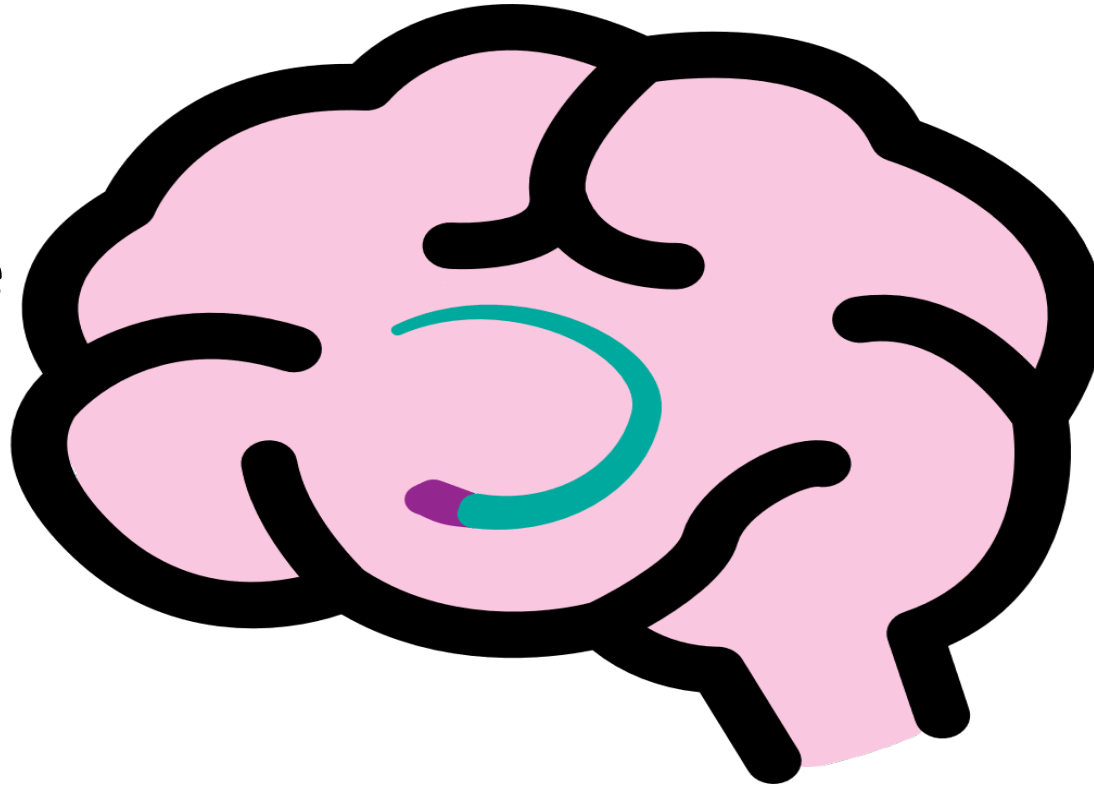
Je lichaam komt in een staat
van actie met als doel:

overleven

Directie op non-actief

Prefrontale
cortex

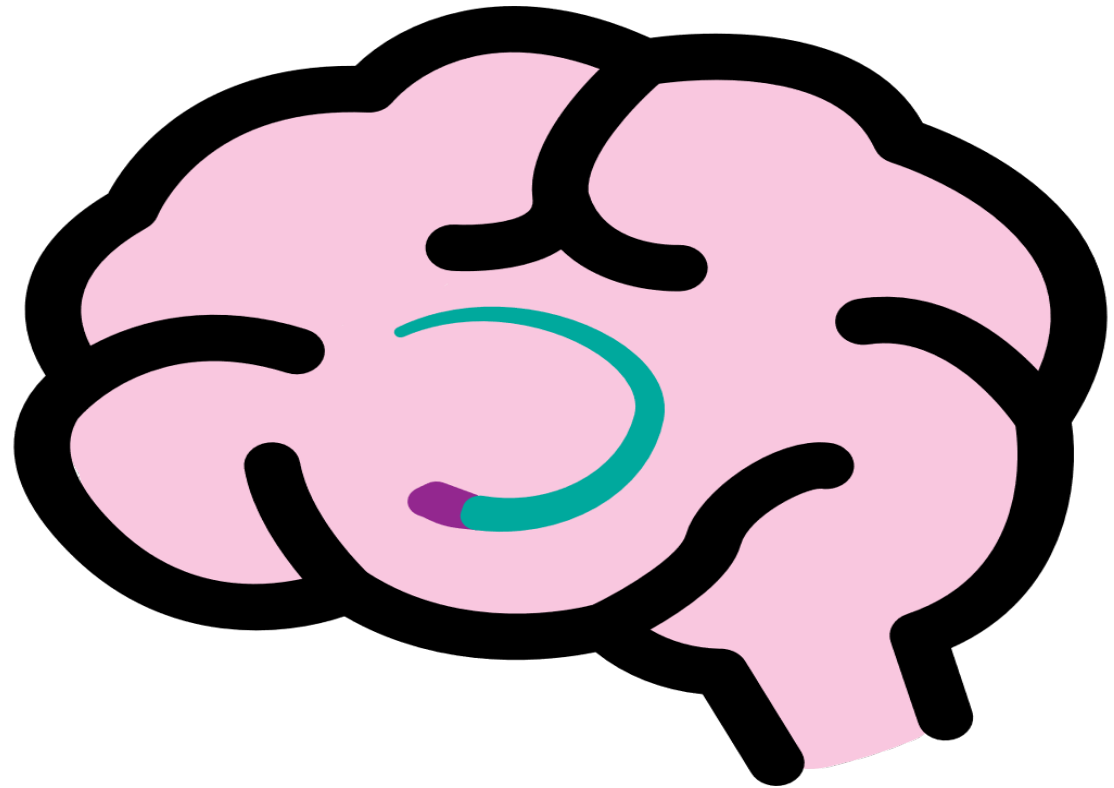
Brandstofleverancier in actie

Cortisol zorgt ervoor dat je
lichaam energie vrij maakt.

Terug naar rust

Rem op je stressreactie
zit in je brein.

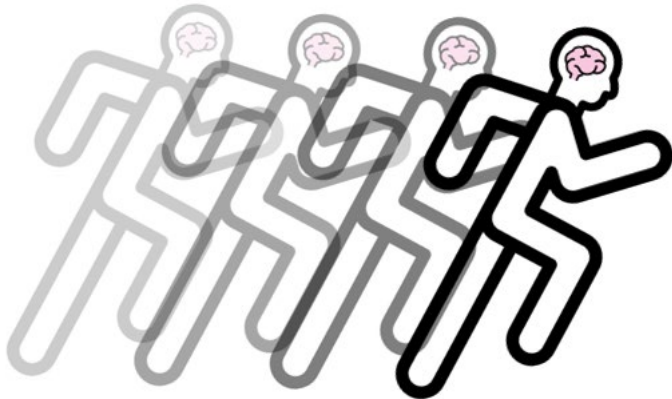

Ode

Stress is een prachtig hulpmiddel!

Zonder zou je niet normaal kunnen functioneren.

ACTIVATIE

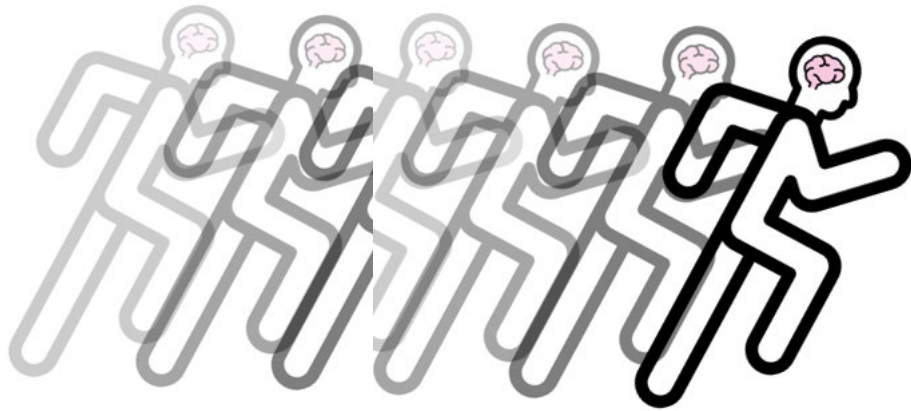

HERSTEL

Langdurige stress

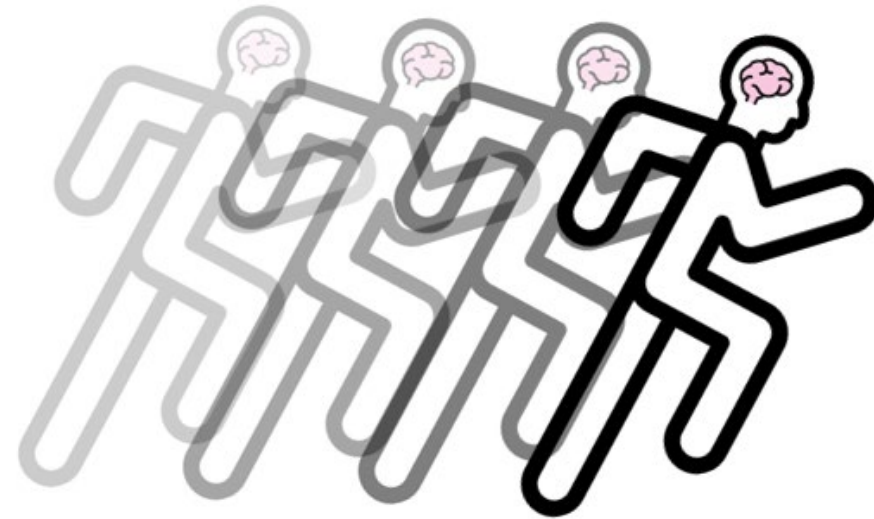
ACTIVATIE

HERSTEL

Langdurige stress.
Het lijf gaat anders functioneren.
Stressdrempel daalt.
Dus eerder stress!

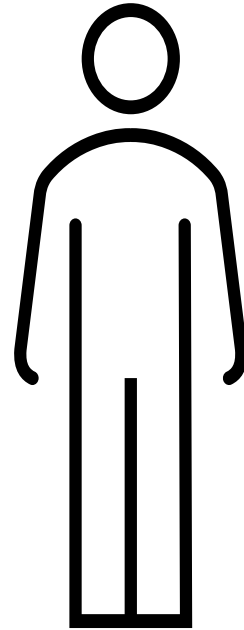

Dit is fysiologie.
Geen karakter, persoonlijkheid, drijfveren, doorzetten, ...

Des te langer stress, des te groter de fysiologische veranderingen.
Des te groter de fysiologische veranderingen, des te lager de stressdrempel.

Wat zorgt ervoor dat de fysieke stressreactie aan blijft?

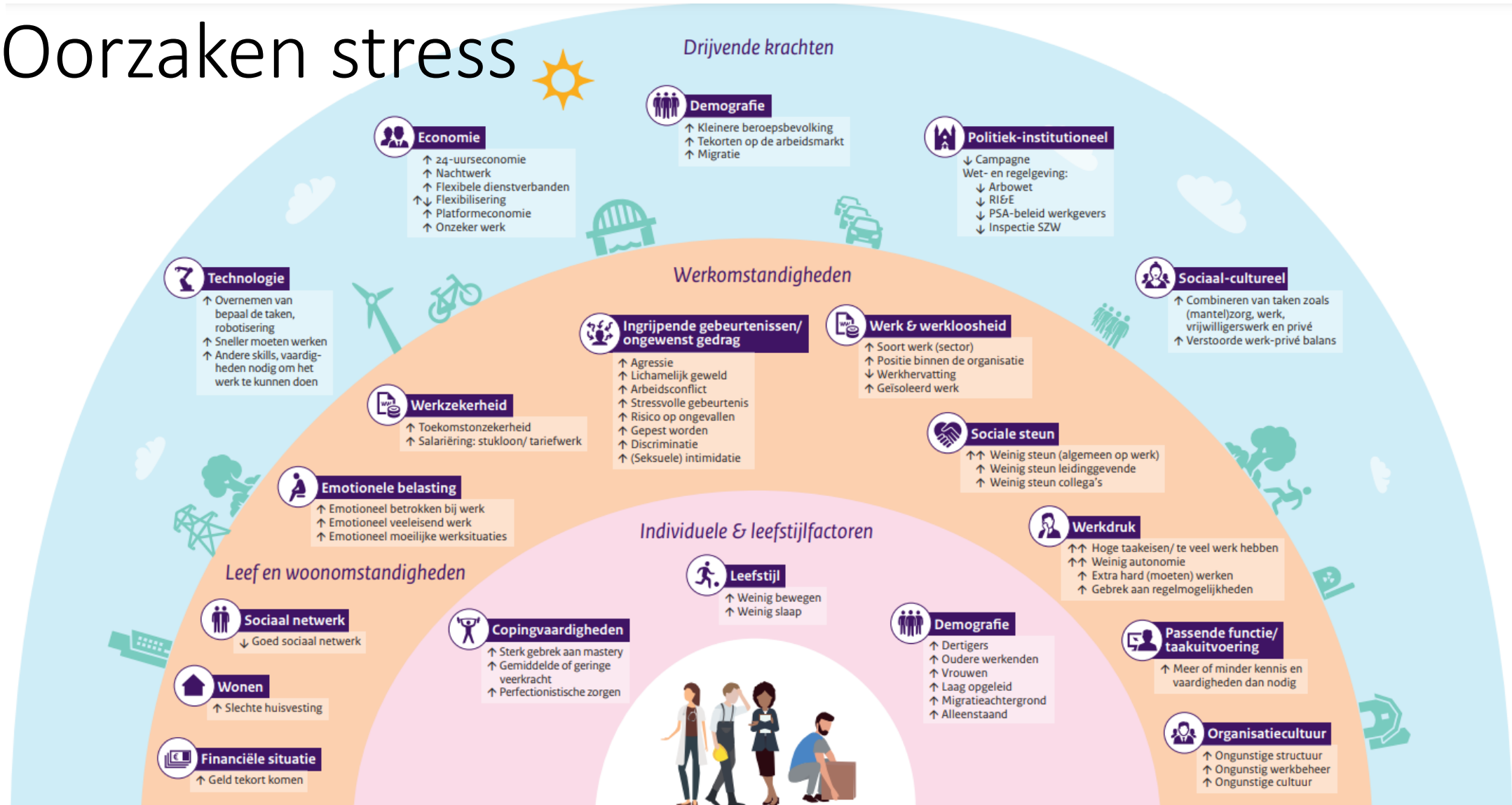
- Pestgedrag
- Sociale isolatie
- Armoede
- Slechte huwelijk
- Boze baas
- Steeds op je tenen moeten lopen
- Van tijdelijk contract naar tijdelijk contract
- Agressie en geweld
- Onvoldoende slaap
- Slechte voeding
- Slechte conditie
- Fixed mindset
- Belemmerende overtuigingen
- Procedurele onrechtvaardigheid

- Te hoog werktempo
  - Weinig autonomie
    - Blauw licht
    - Geluidsoverlast
- Weinig lichaamsbeweging
- Onveilige communicatie
- Onvoldoende ontspanning
  - Trauma
  - Scheiding
  - Reorganisatie
- Nieuwe collega's
- Sociale vergelijking
  - Een werkdag
  - Etc, etc, etc.

1001 oorzaken!
Het is het individu in de context.

Oorzaken stress

Individueel probleem? Maatschappelijk probleem? Of oorzaak werk?

Het is het samenspel!

**Arbeid is een van de belangrijkste factoren voor onze mentale
gezondheid!**

zinnvolle dagbesteding

het gevoel erbij te horen

<https://www.trimbos.nl/wp-content/uploads/2021/11/AF1913-Samen-werken-aan-een-mentaal-gezonde-samenleving.pdf>

Tijd voor paradigmashift in aanpak stress op het werk

Vermijden risico's

- de hoeveelheid werk;
- de inhoud van het werk;
- werktempo;
- werk- en rusttijden;
- contact met leidinggevenden, collega's en externen;
- werk-privébalans;
- emotioneel belastend werk;
- bereikbaarheid door digitalisering;
- rust- en herstelmogelijkheden;
- ingrijpende gebeurtenissen (zoals bedrijfsongevallen)

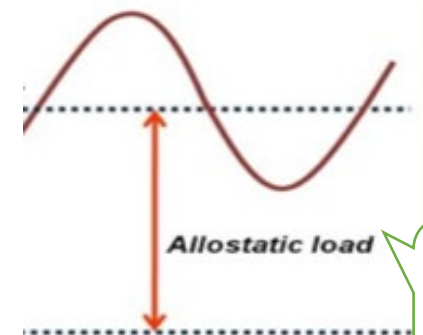
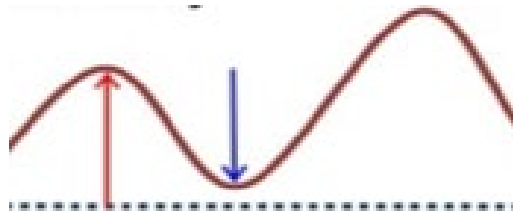
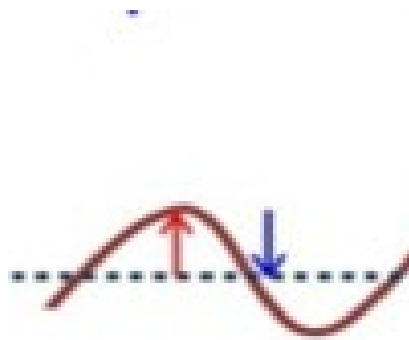
Versterken coping en herstelgedrag

- Welke regelmogelijkheden zijn mogelijk binnen het bedrijf?
- Worden ze ook gebruikt?
- Wat is de focus binnen de organisatie? En is die positief versterkend voor herstelgedrag werknemer?
- Hoe is de verbondenheid met het team/organisatie?
- Welke mindset heb je t.o.v. stress
- ...

Interventie burn-out

Zonder constructieve aanpak van fysiek herstel, duurt mentaal herstel veel langer!

Dit is een stressor op zich.

Conclusies

- Stress is een sterk fysiek proces.
- Langdurige stress heeft impact op het fysiek functioneren.
- Een interventie werkt alleen, als deze goed is afgestemd op de fysieke staat. Nu schieten we met een schot hagel met allemaal goede dingen, maar net niet passend voor het probleem.
- Maak herstel onderwerp van gesprek in plaats van of naast het onderwerp arbeidsbelasting.
- Train je leidinggevende op impact stressfysiologie en bijbehorend oplossingskader (wanneer stimuleren, wanneer remmen, zinvolle vragen, oplossingsgericht sturen).

Vragen?
Webinar over stress?
Trainen leidinggevenden?
Trainen werknemers?
Burn-out interventie nodig?

www.gripopwerkstress.nl

06-4256 1496

Volg me op LinkedIn!

